

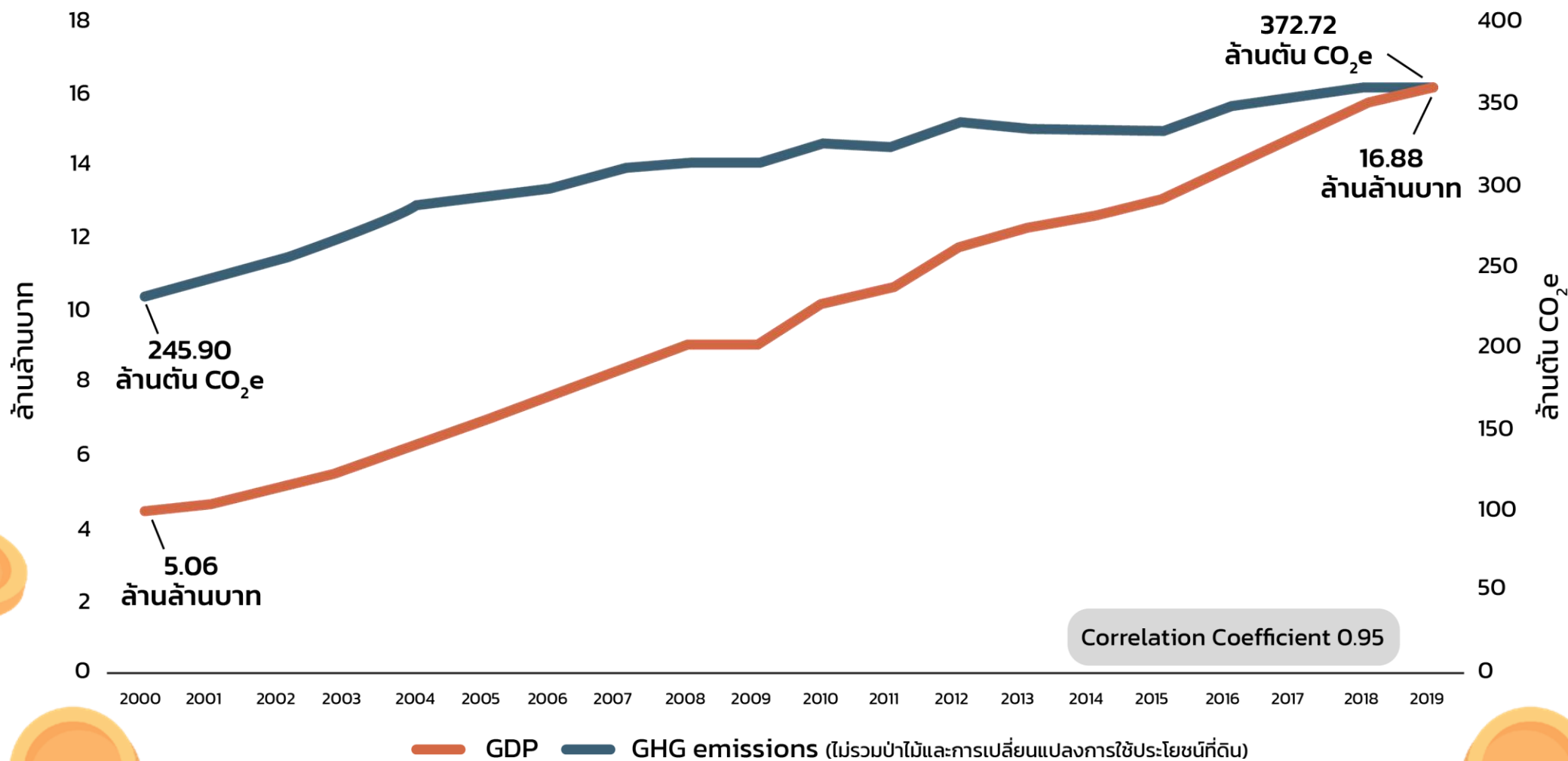

ธุรกิจกับ “หนี้” ด้านสิ่งแวดล้อม

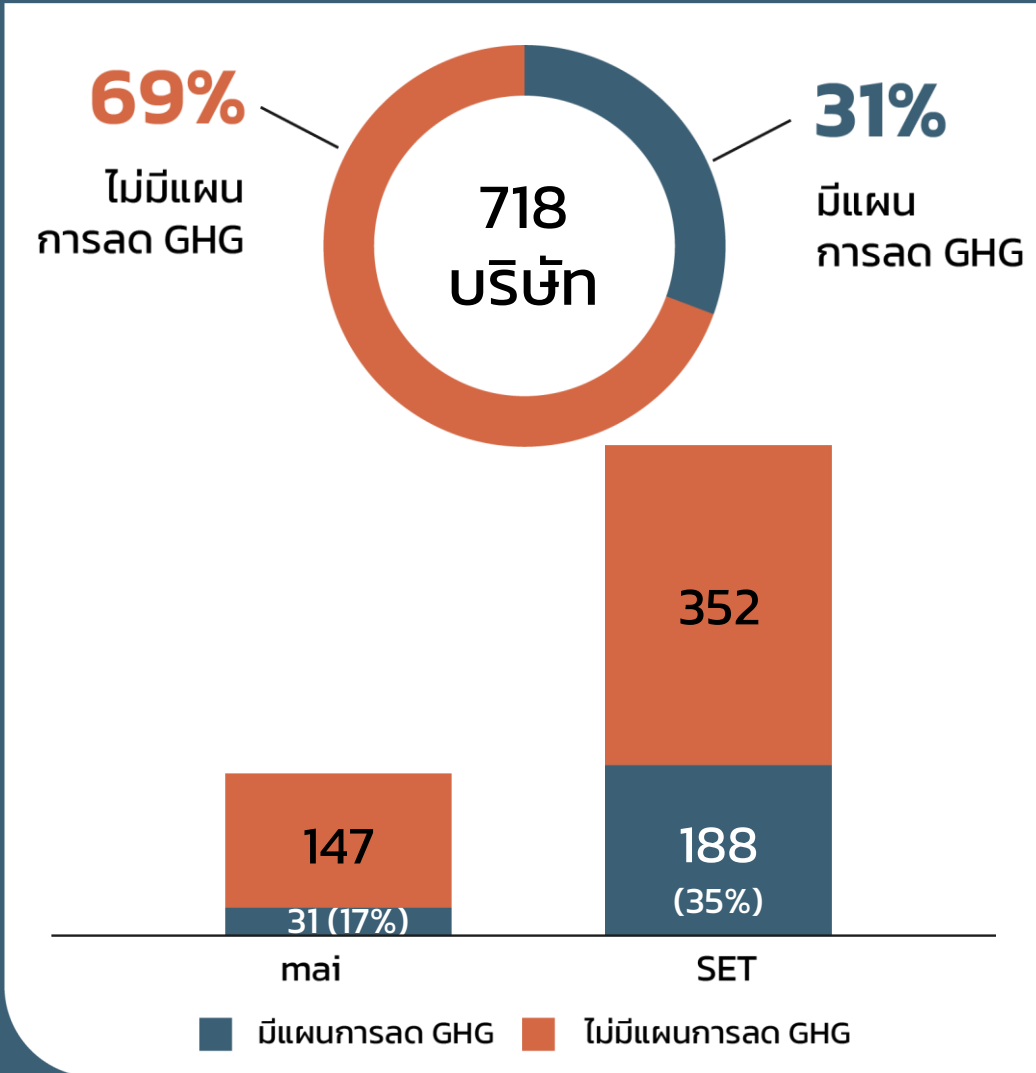
กรรณิการ์ ธรรมพานิชวงศ์ | คณิสร์ แสงโชติ | ฤกษ์นันท์ ตันติเวชวุฒิกุล

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยไม่คำนึงถึง

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกนำไปสู่ปัญหา “หนี้ด้านสิ่งแวดล้อม”

ปัจจุบันธุรกิจไทยไม่ค่อย “มองยาวด้านสิ่งแวดล้อม”

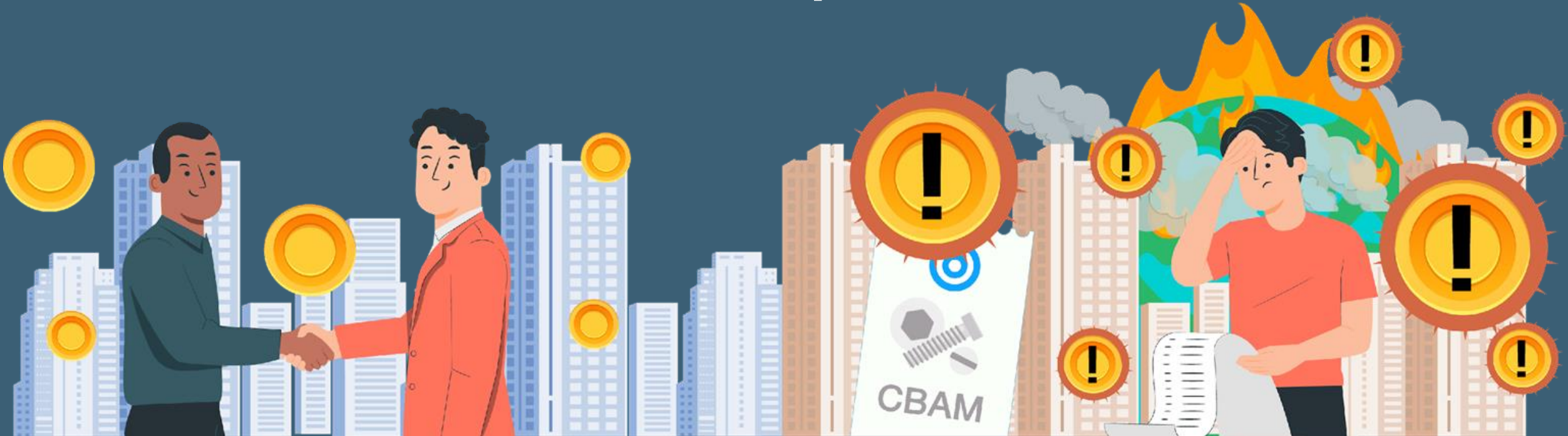
ที่มา: วิเคราะห์โดยผู้เขียนโดยใช้ข้อมูลจาก SetSmart

การ “มองยาวด้านสิ่งแวดล้อม” ของธุรกิจ หมายถึง การที่ธุรกิจตระหนักถึงผลกระทบของการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินกิจกรรมของธุรกิจ โดยพิจารณาจาก

หนี้

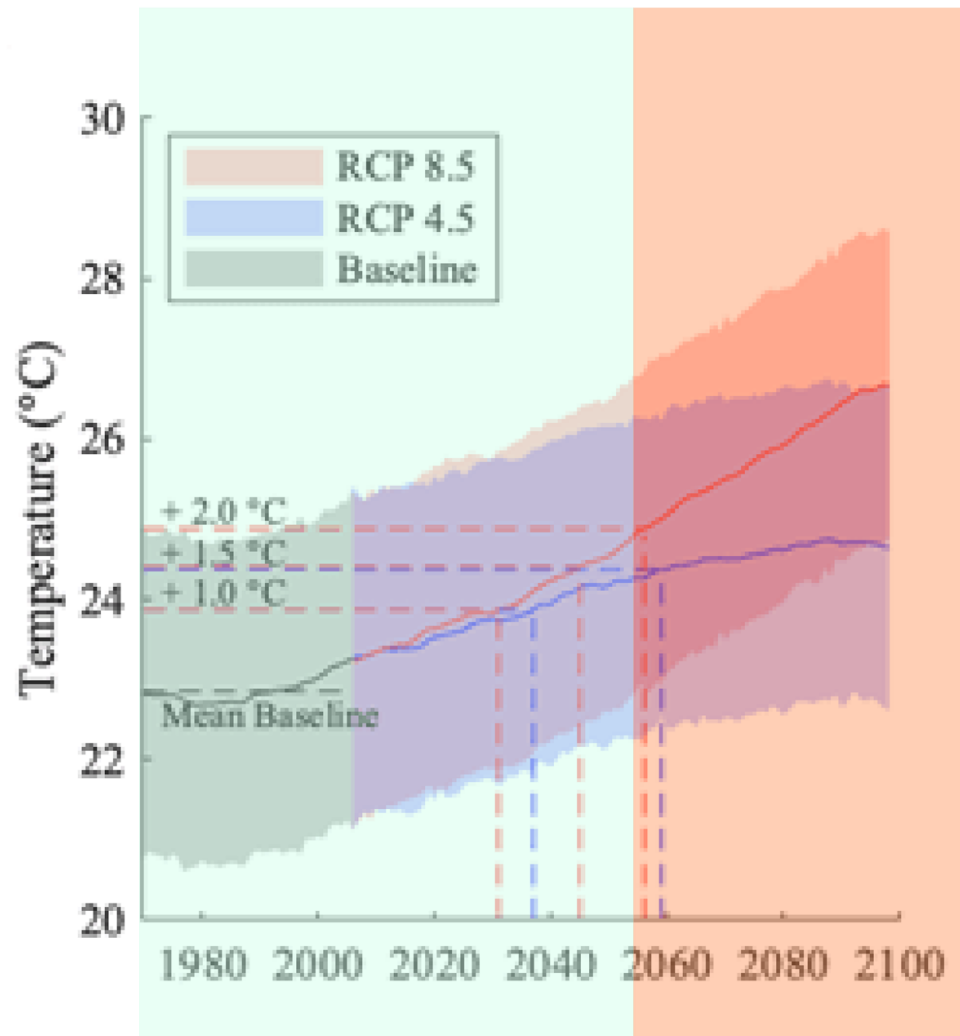
เราของ
อนาคตมาใช้ + ต้องชดใช้
ในปัจจุบัน พร้อม
ดอกเบี้ย

ส่วนหนึ่งของ “หนี้ด้านสิ่งแวดล้อม” ต้องชดใช้ในรุ่นเรา แต่ผลกระทบต่อคนรุ่นหลังรุนแรงมากขึ้น

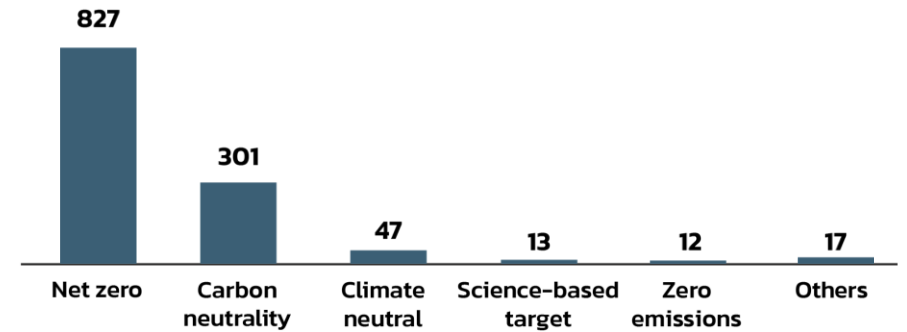
คนรุ่นเรา/ธุรกิจในยุคนี้ คนรุ่นหลัง/ธุรกิจในอนาคต

ถ้าธุรกิจไม่รับลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก จะสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน เสียลูกค้า และไม่สามารถดึงดูดนักลงทุน

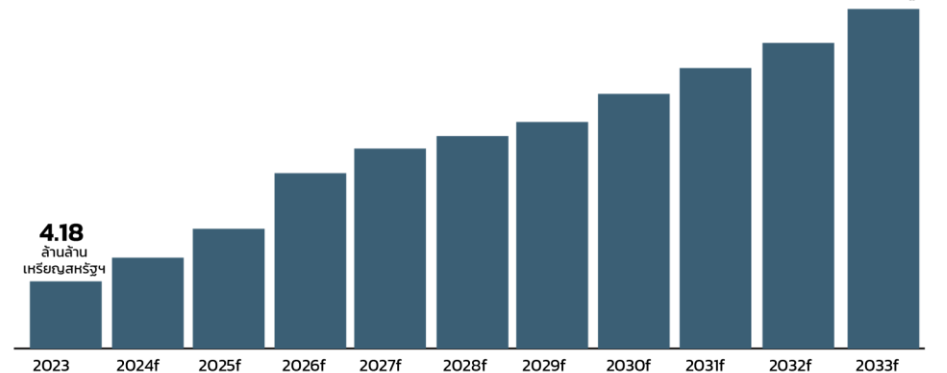

จำนวนธุรกิจทั่วโลกที่ตั้งเป้าระยะยาวด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ที่มา: ข้อมูลจาก Net Zero Tracker

คาดการณ์ตลาดการลงทุนสีเขียวทั่วโลก

ที่มา: ข้อมูลจาก Spherical (2024)

ปัจจัยที่ทำให้ธุรกิจ “ไม่มองยาวด้านสิ่งแวดล้อม”

สำหรับธุรกิจไทย อะไรเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้บางธุรกิจ “มองยาวด้านสิ่งแวดล้อม”

ศึกษาจากข้อมูลบริษัทจดทะเบียนในตลาด
หลักทรัพย์ (ทั้ง SET และ mai)

วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อ

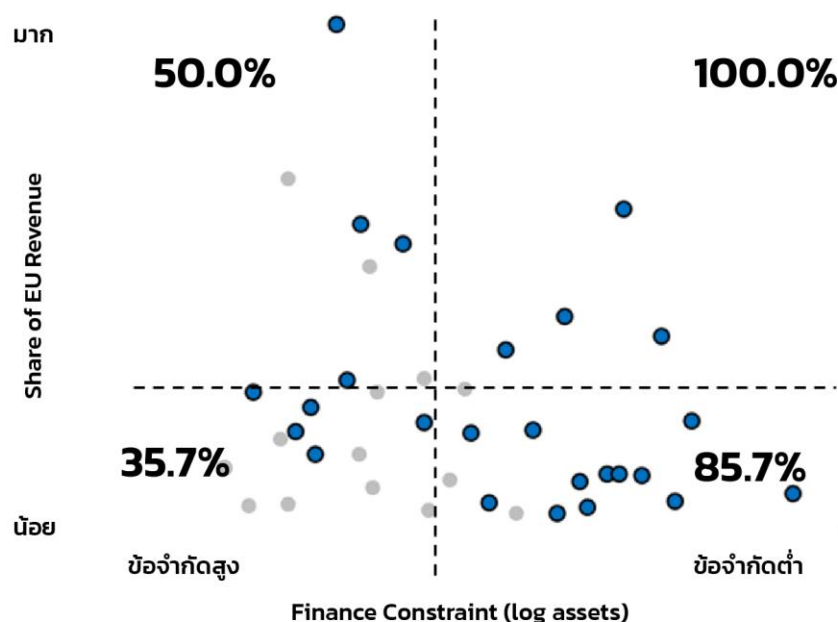
การมีแผนการลด
การปล่อยก๊าซเรือนกระจก

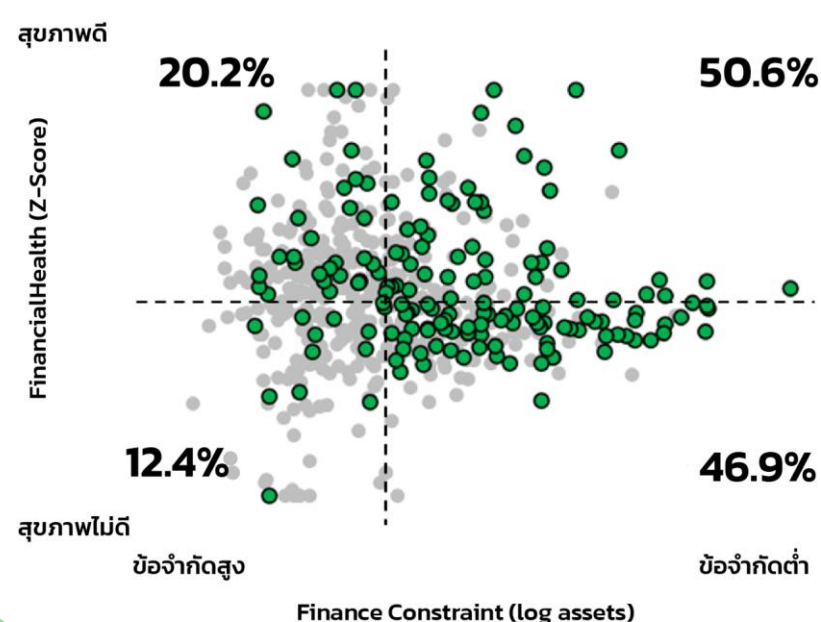
ธุรกิจที่มีข้อจำกัดทางการเงินต่ำ ธุรกิจที่ได้รับแรงกดดันจากตลาดให้ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และมีสุขภาพทางการเงินดีมีแนวโน้มมองยาวด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่า

1. ธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีรายได้จาก EU สูง มีแนวโน้มมองยาวด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่า

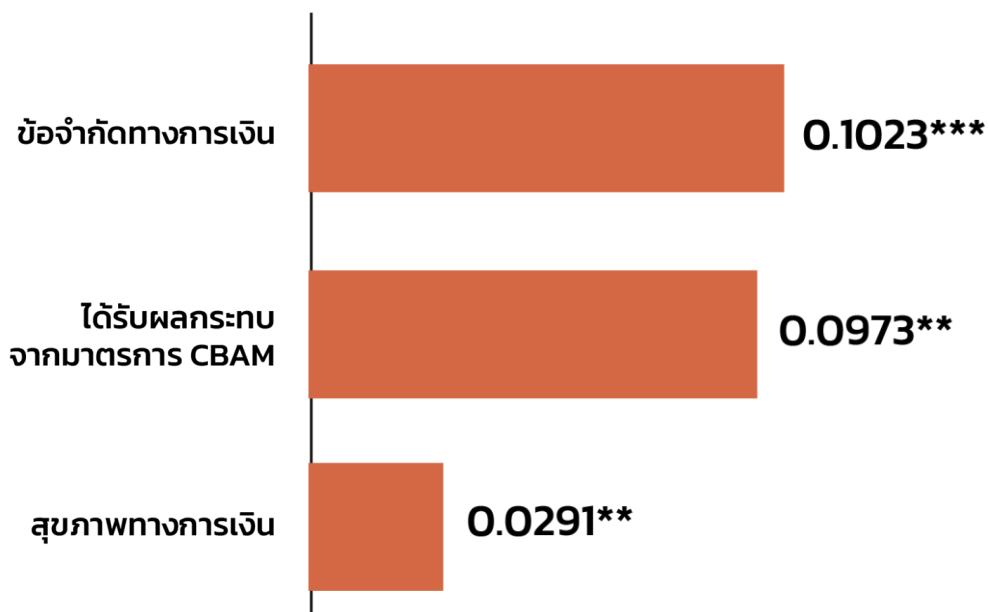
2. ธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีสุขภาพทางการเงินดีมีแนวโน้มมองยาวด้านสิ่งแวดล้อมมากกว่า

ข้อจำกัดทางการเงิน การที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการ CBAM และสุขภาพทางการเงินมีผลต่อการมองยาวด้านสิ่งแวดล้อมของธุรกิจ

ตัวแปรตาม:
การมีแผนในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

N: 545 Pseudo R-sq: 0.147 Significance level: *** 1%, ** 5%

ลำดับปัจจัยที่มีผลต่อการมองยาวด้านสิ่งแวดล้อมของธุรกิจ

1. ข้อจำกัดทางการเงิน/
ขนาดของธุรกิจ

2. การที่ธุรกิจได้รับผลกระทบจากมาตรการ CBAM

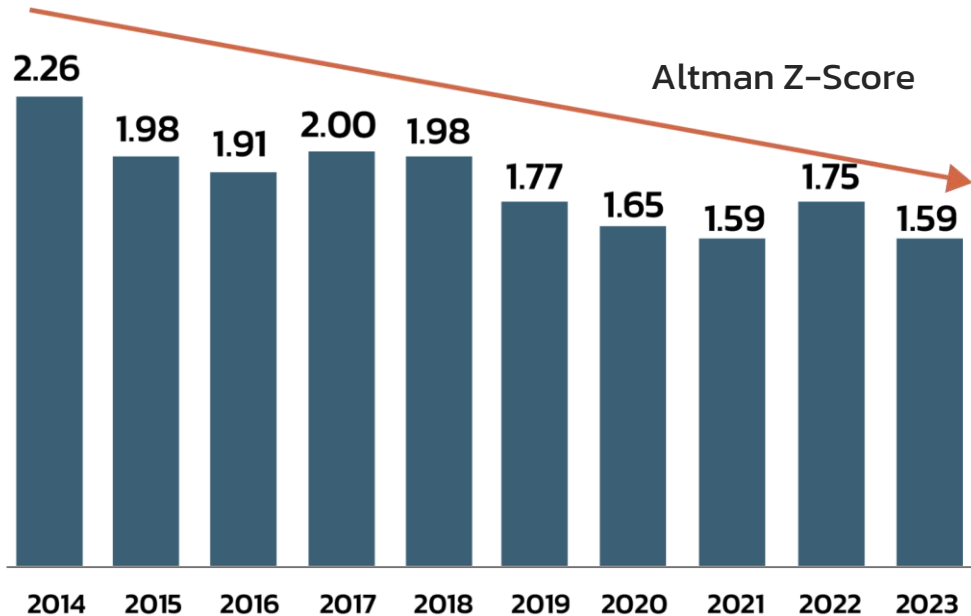
3. สุขภาพทางการเงินของธุรกิจ

ที่มา: ข้อมูลจาก SETSMART (ปี 2023) และ SET Economic Exposure Universe (ปี 2022) วิเคราะห์โดยคณะผู้วิจัยด้วยแบบจำลอง Probit และแสดงผลเป็น marginal effects
หมายเหตุ: ไม่รวมกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน (FINANCIAL) และกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์เนื่องจากไม่สามารถคำนวณ Z-Score ได้

สุขภาพทางการเงินของธุรกิจไทยแย่ลง

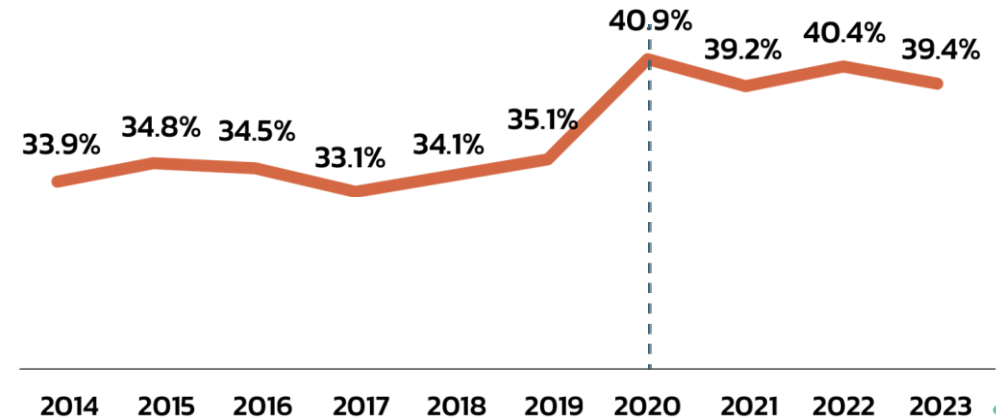

1. สุขภาพทางการเงินของธุรกิจไทย มีแนวโน้มอ่อนแอลง...

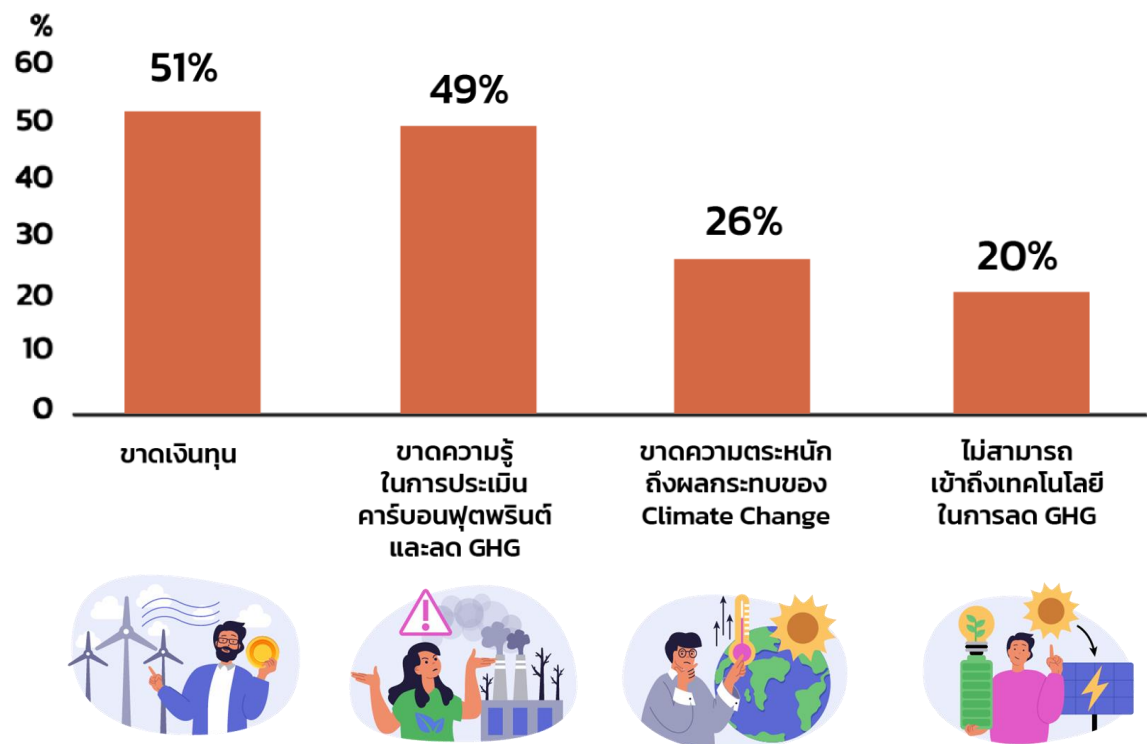
2. ...ส่วนหนึ่งเป็นเพราะธุรกิจไทยมีการก่อหนี้ มากขึ้นหลังโควิด

หนี้สินที่มีการดอกเบี้ย/สินทรัพย์รวม

สุขภาพทางการเงิน วัดจากค่า Altman (1968) Z-Score
คำนวณจาก 5 ปัจจัย ได้แก่ เงินทุนหมุนเวียน กำไรสะสม ความสามารถในการทำกำไร
หนี้ และประสิทธิภาพในการใช้งานสินทรัพย์

SME ไทยเผชิญอุปสรรคในการมองยาวด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งขาดความตระหนักถึงปัญหา ขาดความรู้ และขาดเงินทุน

ลำดับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคสำหรับ SMEs ในการมองยาวด้านสิ่งแวดล้อม

**ขาดเงินทุน
ในการลด
GHG**

**ขาดความรู้
ในการประเมิน
คาร์บอนฟุตพริ้นท์
และการลด GHG**

**ขาดความ
ตระหนักถึง
ผลกระทบของ
Climate Change
ต่อธุรกิจ**

การช่วยให้ธุรกิจมองยาวขึ้นด้านสิ่งแวดล้อม ต้องอาศัยการบูรณาการหลายกลไก

"First-best Solution"

สนับสนุนให้ธุรกิจสามารถเข้าถึง Climate Finance เช่น สินเชื่อสีเขียว หุ้นกู้สีเขียว Supply Chain Finance เพื่อผ่อนปรนข้อจำกัดทางการเงิน

รากฐานที่ต้องมี:
การจัดกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (Green Taxonomy)

บังคับใช้กลไกการกำหนดราคาคาร์บอน เช่น ภาษีคาร์บอน ETS ฯลฯ เพื่อให้ธุรกิจ Internalize ต้นทุนภายนอก (Externalities)

รากฐานที่ต้องมี:
การเปิดเผยข้อมูล GHG, กฎหมายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

สร้างความตระหนักและสนับสนุนการถ่ายทอดความรู้ด้านการประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นท์และการลด GHG

สร้างแรงกดดันจากตลาดลูกค้า และนักลงทุน เช่น มาตรการปรับราคาคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (CBAM) แรงกดดันจากลูกค้าในห่วงโซ่อุปทาน ฯลฯ

ประเทศไทยดำเนินการถึงไหนแล้วในการสนับสนุนให้ธุรกิจมองยาวด้านสิ่งแวดล้อม

- **สปท. ร่วมกับ กสท.** กำหนดนิยาม หมวดหมู่ กิจกรรมทางเศรษฐกิจในการขับเคลื่อน เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำภายใต้ Thailand Taxonomy
- **สถาบันการเงิน:** สนับสนุนสินเชื่อ สีเขียว Transitional Finance
- **กรมสรรพสามิต:** ภาษีคาร์บอนที่เก็บ บนน้ำมันเชื้อเพลิง โดยพิกัดภาษี คาร์บอนจะแทรกอยู่ในภาษี สรรพสามิตน้ำมัน
- **กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม:** ระบบซื้อขายใบอนุญาตการปล่อยก๊าซเรือน กระจก (ETS) ซึ่งอยู่ภายใต้ (ร่าง) พรบ. การเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ
- มีการพัฒนาแพลตฟอร์มที่ช่วยให้ธุรกิจ ประเมินคาร์บอนฟุตพริ้นต์องค์กร เช่น SET Carbon, ZERO CARBON
- โครงการ Big Brother ของหอการค้า ไทย โดยมีบริษัท ขนาดใหญ่เป็นพี่เลี้ยงให้กับ SMEs

ความท้าทาย/ช่องว่าง ในการดำเนินงานของประเทศไทย:

- ! อัตราภาษีคาร์บอนยังค่อนข้างต่ำ อาจไม่สร้างแรงจูงใจให้ลด GHG
- ! มี Climate Finance Instruments แต่ธุรกิจขนาดเล็กโดยเฉพาะ SMEs ยังไม่สามารถเข้าถึง เครื่องมือเหล่านั้น
- ! บริษัทขนาดเล็กโดยเฉพาะ SMEs ยังขาดความรู้ (Know-how) ในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ต้องการที่ปรึกษาหรือ Technical Advisor หรือพี่เลี้ยง

ธุรกิจไทยควรเริ่มวันนี้เลย ยิ่งเริ่มเร็วยิ่งดี

ง่ายวันนี้ดีกว่าง่ายในอนาคต เพราะจะต้องชดใช้หนี้ด้านสิ่งแวดล้อม

ประกาศเป้าหมาย
ในการลดการปล่อย
ก๊าซเรือนกระจกของธุรกิจ

เข้าใจสถานการณ์การปล่อย
ก๊าซเรือนกระจกของธุรกิจ
ทราบคาร์บอนฟุตพริ้นต์
องค์กรและผลิตภัณฑ์
พิจารณาแนวทาง/กลยุทธ์
ในการลดการปล่อย
ก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสม
กับบริบทของธุรกิจ

PLEDGE

PUBLISH

PLAN

PROCEED

การเปิดเผยข้อมูล
ด้าน ESG ของธุรกิจ

ดำเนินการลดการปล่อย
ก๊าซเรือนกระจก
และเก็บข้อมูล

